

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.70

(Prot. Nr.35, 4.§)

2007.gada 20.jūnijā

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr.300/07/10/3

Par HeidelbergCement Northern Europe AB un SIA „Baltik Saule” ziņojumu par apvienošanos

Konkurences padome 2007.gada 6.februārī saņēma HeidelbergCement Northern Europe AB un SIA „Baltik Saule” ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos (turpmāk – ziņojums), HeidelbergCement Northern Europe AB iegūstot izšķirošo ietekmi SIA „Baltik Saule”.

Ziņojuma noformēšanā nebija pilnībā izpildītas 26.10.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr.897 "Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos" prasības, par ko Konkurences padome informēja ziņojuma iesniedzēja pārstāvi (19.02.2007. vēstule Nr.355).

Trūkumi ziņojumā tika novērsti 2007.gada 13.martā.

Saskaņā ar Konkurences likuma 16.panta pirmo daļu par pilnīga ziņojuma saņemšanas datumu uzskatāms 2007.gada 13.marts, par ko Konkurences padome informēja ziņojuma iesniedzēja pilnvaroto pārstāvi (15.03.2007. vēstule Nr.530).

Ņemot vērā to, ka, Konkurences padome uzskatīja par nepieciešamu veikt papildus informācijas iegūšanu un izvērtēšanu, lai noteiktu konkrētos tirgus saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu un pārbaudītu, vai apvienošanās rezultātā neradīsies Konkurences likuma 16.panta trešajā daļā norādītās sekas, Konkurences padome 2007.gada 11.aprīlī pieņēma lēmumu Nr.30 par papildu izpēti uzsākšanu.

HeidelbergCement Northern Europe AB ir akciju sabiedrība, kura reģistrēta Zviedrijā ar reģistrācijas Nr.556567-9601, tās juridiskā adrese – Liljeholmsvagen 30, P.O.Box 47055, SE-100 74 Stoholma, Zviedrija.

SIA „Baltik Saule” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kura reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003661229, tās juridiskā adrese – Kroņu iela 15a, Rīga, Latvija.

Izvērtējot ziņojumā ietverto un papildus iesniegto informāciju, kā arī citu Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. HeidelbergCement Northern Europe AB ir Zviedrijā reģistrēta akciju sabiedrība, kura pati neveic saimniecisko darbību Latvijas teritorijā. HeidelbergCement Northern Europe AB ir tieša izšķiroša ietekme Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003250537 reģistrētajā SIA „HC Betons”, kuras galvenais darbības virziens ir transportbetona ražošana. Savukārt SIA „HC Betons” ir tieša izšķiroša ietekme Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.4000348652 reģistrētajā SIA „Garkalnes Grants”, kuras galvenais darbības virziens ir smilšu karjeru izstrāde. HeidelbergCement Northern Europe AB ir netieša izšķiroša ietekme Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003346208 reģistrētajā SIA „Maxit”, kuras galvenais darbības virziens ir būvmateriālu vairumtirdzniecība. Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē HeidelbergCement Northern Europe AB, SIA „HC Betons”, SIA „Garkalnes Grants” un SIA „Maxit” uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku.

SIA „Baltik Saule” galvenais darbības virziens ir cementa ieviešana, izplatīšana un realizācija Latvijas teritorijā. Lielāko daļu cementa SIA „Baltik Saule” iegādājas no Igaunijā ar reģistrācijas Nr.10156772 reģistrētās sabiedrības AS Kunda Nordic Tsement, kurā izšķiroša ietekme ir HeidelbergCement Northern Europe AB.

2. Apvienošanās paredzēta, HeidelbergCement Northern Europe AB iegūstot izšķirošo ietekmi SIA „Baltik Saule”.

(*)

Līdz ar to plānotais darījums uzskatāmas par apvienošanos Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

(*)

3. Konkurences likuma 15. panta otrajā daļā noteikts, ka „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16. pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums, kas aprēķināts, ņemot vērā 26.10.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr.897 "Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos" IV sadaļu "Apgrozījuma aprēķināšana", 2005.gadā bijis lielāks par 25 miljoniem latu.

Līdz ar to minētās apvienošanās sakarā izpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā paredzētais kritērijs, un plānotās apvienošanās dalībniekiem bija jāiesniedz Konkurences padomei ziņojums saskaņā ar Konkurences likuma 15.pantu otro daļu.

4. Ziņojumā norādīts, ka apvienošanās varētu ietekmēt šādus konkrētos tirgus - pelēkā cementa tirgu, transportbetona tirgu, sausā betona tirgu, mūrjavas tirgu, fasādes materiālu tirgu, saliekamo betona produktu (ieskaitot keramzītus) tirgu, iekšējo sienu un griestu līmeņošanas materiālu tirgu, grīdu līmeņošanas materiālu tirgu un ārējās hidroizolācijas materiālu tirgu.

SIA „Baltik Saule” darbojas pelēkā cementa tirgū, ievedot to Latvijā (vairāk kā 90% no AS Kunda Nordic Tsement Igaunijā) un realizējot vairumtirdzniecības līmenī.

SIA „HC Betons” darbojas transportbetona tirgū, kurš uzskatāms par lejupejošu attiecībā pret pelēkā cementa tirgu. SIA „HC Betons” ir trīs transportbetona ražotnes Lielrīgas teritorijā.

SIA „Maxit” darbojas sausā betona tirgū, mūrjavas tirgū, fasādes materiālu tirgū, saliekamo betona produktu (ieskaitot keramzītus) tirgū, iekšējo sienu un griestu līmeņošanas materiālu tirgū, grīdu līmeņošanas materiālu tirgū un ārējās hidroizolācijas materiālu tirgū, ņemot vērā, ka minēto produktu ražošanā tiek izmantots cements, norādītie tirgi uzskatāmi par lejupejošiem attiecībā pret pelēkā cementa tirgu.

Lai noteiktu konkrētos tirgus saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu un pārbaudītu, vai apvienošanās rezultātā neradīsies Konkurences likuma 16.panta trešajā daļā norādītās sekas, Konkurences padome izvērtēja ziņojumā (06.02.2007. vēstule Nr.300) un ziņojuma iesniedzēja pilnvarotā pārstāvja papildu sniegto (13.03.2007. vēstule Nr.579, 18.04.2007. vēstule Nr.929, 15.05.2007. vēstule Nr.1132, 17.05.2007. vēstule Nr.1161), Konkurences padomes un apvienošanās dalībnieku pārstāvju tikšanās laikā iegūto informāciju (08.05.2007. Sarunu protokols), no citiem tirgus dalībniekiem – a/s „BMGS” (12.04.2007. vēstule Nr.852), SIA „Cemex” (16.04.2007. vēstule Nr.895), SIA „Rudus Latvija” (20.04.2007. vēstule Nr.947), SIA „Eksim Trans” (08.05.2007. vēstule Nr.1071), a/s „MB Betons” (09.05.2007. vēstule Nr.1082), SIA „Ceļu būvniecības sabiedrība „Igate”” (17.05.2007. vēstule Nr.1152) un SIA „TMB Elements” (17.05.2007. vēstule Nr.1154) iegūto, no Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes (16.04.2007. vēstule Nr.898) saņemto, kā arī Konkurences padomes rīcībā esošo vispārpiejamo un vispārzināmo informāciju.

4.1. Cements ir saistviela uz minerālu bāzes, tas tiek ražots no klinkera un izmantots kā galvenā izejviela dažādiem būvniecības materiāliem. Ir divu veidu cements – pelēkais cements un baltais cements, būtiskākā atšķirība starp tiem ir īpašais krāns, kurš tiek izmantots baltā cementa ražošanā. Pelēkais cements tiek izmantots citām vajadzībām nekā baltais cements, parasti minētie cementa veidi netiek savstarpēji aizvietoti, turklāt to cenas ievērojami atšķiras. Savukārt transportēšanas izmaksas ir tās, kuras piešķir cementa tirgum reģionālu raksturu, jo ar sauszemes transportu cements parasti netiek pārvadāts tālāk par 200-300 kilometriem.

Ziņojumā apvienošanās dalībnieki norādījuši, ka pelēkais cements veido atsevišķu konkrētās preces tirgu, savukārt kā ģeogrāfiskais tirgus nosakāma Latvijas teritorija. Šāds skatījums tiek pamatots ar Eiropas Komisijas praksi līdzīgās lietās - Cemex/RMC COMP/M.3572, CRH/SEMARA/Secil JV, Lafarge/Blue Circle (II)¹.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome uzskata par pamatotu kā konkrēto tirgu noteikt pelēkā cementa (vairumtirdzniecības) tirgu Latvijā.

4.2. Transportbetons ir būvmateriāls, kuru izmanto kā pamatmateriālu uz vietas lietām betona konstrukcijām dažādos objektos, t.sk., ēku, šoseju, tiltu, tuneļu būvniecībā. Transportbetons tiek gatavots, sajaucot cementu, ūdeni un piedevas. Transportbetons ātri bojājas (jāizlieto dažu stundu laikā) un parasti tiek piegādāts lielākos daudzumos ar liela izmēra specializētu transportu (transportmašīnas-mikseri) dažu desmitu kilometru rādiusā no ražotnes, attālums var būt atkarīgs no infrastruktūras un satiksmes sistēmas. Kaut gan sausajam betonam ir līdzīgs pielietojums kā transportbetonam, tomēr parasti to izmanto

¹ http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/decisions/m3572_20041208_20310_en.pdf,
http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/decisions/m3415_20040528_310_en.pdf,
http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/decisions/m2317_en.pdf

relatīvi nelielos būvniecības darbos. Parasti sausais betons un transportbetons netiek uzskatīti par savstarpēji aizvietojamiem, ņemot vērā atšķirīgos realizācijas termiņus, attālumus un apjomus, kā arī būtiskās cenu atšķirības.

Ziņojumā apvienošanās dalībnieki norādījuši, ka transportbetona tirgus veido atsevišķu konkrētās preces tirgu, savukārt kā ģeogrāfiskais tirgus nosakāms vietējais tirgus. Šāds skatījums tiek pamatots ar Eiropas Komisijas praksi līdzīgās lietās - Cemex/RMC COMP/M.3572, CRH/SEMARA/Secil JV, Lafarge/Blue Circle (II)² u.c.

Lietas izpētes ietvaros aptaujātie transportbetona ražotāji norādījuši atšķirīgus vidējos transportbetona piegādes attālumus: 10-15 km, 60-70 km, 50-100 km, tāpat arī norādīti atšķirīgi maksimālie transportbetona piegādes attālumi – 120 km, 200 km, 275 km, 350 km. Vienlaicīgi atzīmējot, ka transportbetona tirgus lokalizējies Rīgā un Rīgas rajonā, kas savukārt saistīts ar būvniecības aktivitātēm minētajā reģionā.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome uzskata par pamatotu kā konkrēto tirgu noteikt transportbetona (realizācijas) tirgu Latvijā.

4.3. Līdz ar to Konkurences padome secina, ka SIA "Baltik Saule", SIA "HC Betons" un SIA "Maxit" horizontālā līmenī darbojas atšķirīgos konkrētajos tirgos.

Apvienošanās dalībnieki papildus snieguši informāciju, ka SIA „Maxit” Latvijā veic tikai sausā betona (piegādātāji – Maxit Oy AB/Somija un Maxit Estonia AS/Igaunija), mūrjavas (piegādātāji – Maxit Oy AB/Somija un Maxit Estonia AS/Igaunija), fasādes materiālu (piegādātāji – Maxit Oy AB/Somija, Maxit Estonia AS/Igaunija un Maxit Deutschland GmbH/Vācija), saliekamo betona produktu, ieskaitot keramzītus (piegādātājs - Maxit Estonia AS/Igaunija), iekšējo sienu un griestu līmeņošanas materiālu (piegādātāji – Maxit Oy AB/Somija, Maxit Estonia AS/Igaunija un Maxit Deutschland GmbH/Vācija), jaunu un atjaunotu grīdu līmeņošanas materiālu (piegādātāji – Maxit Oy AB/Somija, Maxit Estonia AS/Igaunija un Maxit AB/Zviedrija) un ārējās hidroizolācijas materiālu (piegādātājs – Maxit Deutschland GmbH/Vācija) realizāciju. SIA „Maxit” pašlaik neveic minēto preču ražošanu.

Līdz ar to tirgi, kuros Latvijā darbojas SIA „Maxit”, nav uzskatāmi par lejupejošiem attiecībā pret pelēkā cementa (vairumtirdzniecības) tirgu Latvijā, kurā darbojas SIA „Baltik Saule”, un minētā apvienošanās tos neietekmē. Tādēļ nav lietderīga to detalizētāka izpēte šīs lietas ietvaros.

5. Saskaņā ar lēmuma 4.punktā minēto, Konkurences padome uzskata, ka šīs lietas ietvaros kā konkrētie tirgi nosakāmi - pelēkā cementa (vairumtirdzniecības) tirgus Latvijā un transportbetona (realizācijas) tirgus Latvijā.

Pelēkā cementa (vairumtirdzniecības) tirgus Latvijā

Pēdējo gadu laikā ir strauji pieaudzis pelēkā cementa realizācijas apjoms Latvijā, galvenā tendence tirgū - pieprasījums pārsniedz piedāvājumu, t.i., veidojas deficīts. Nozares speciālisti to saista ar būvniecības apjomu palielināšanos. Turklāt Latvijas tirgum ir raksturīga atkarība no tendencēm ārvalstu tirgos. Tāpat tirgum raksturīgas ļoti augstas barjeras gan ienākšanai nozarē, gan ražošanas palielināšanai. Ienākšanai nozarē ir nepieciešamas milzīgas investīcijas, tuvu ražošanas vietai esošas izejvielu iegūšanas vietas, ražošanas palielināšanai ir nepieciešamas atļaujas sakarā ar atbilstību ekoloģijas prasībām (emisijas kvotas), kuras tiek noteiktas Eiropas Kopienas mērogā³.

² Turpat.

³ Konkurences padomes publiskais ziņojums “Par cementa tirgus uzraudzību”
http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/KPPP003.pdf

Tomēr darbība pelēkā cementa (vairumtirdzniecības) tirgū ir iespējama, ja ir piekļuve pie termināla vai citām telpām, kuras ir piemērotas cementa uzglabāšanai, turklāt svarīgi, lai būtu efektīvas iespējas transportēt cementu pa dzelzceļu un/vai jūru no ražotnes uz termināliem. Potenciāliem konkurentiem pastāv iespējas ienākt Latvijas tirgū uzceļot jaunu terminālu vai pārveidojot esošos silosus par cementa noliktavām. Termināla darbam nepieciešamas vides, ūdens, elektroapgādes u.c. atļaujas.

1.tabula „Pelēkā cementa realizācija (vairumtirdzniecībā) Latvijā”

		2004.gads		2005.gads		2006.gads	
		Apjoms tonnās	Apgrozījums latos	Apjoms tonnās	Apgrozījums latos	Apjoms tonnās	Apgrozījums latos
Saražots (un realizēts) Latvijā		(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Ievests Latvijā	Kopā	200033,632	5217365	224779,206	6018348	317986,225	11121154
	t.sk., no Igaunijas	113595,13	2678418	164517,08	4072092	181567,51	5537794
	t.sk., no Lietuvas	74110,562	2229114	40897,685	1304051	93912,531	3593145
	t.sk., no Baltkrievijas	12146,6	286669	16676,056	512294	27227,572	1086057
Izvests no Latvijas		23336,3	569872	4932,864	197487	814,9	49612
Realizēts (vairumtirdzniecībā) Latvijā		(*)	-	(*)	-	(*)	-

(-) nav iegūta informācija

Saskaņā ar 1.tabulā norādītajiem datiem pēdējos 3 gados Latvijā saražotā (vienīgais ražotājs Latvijā - SIA „Cemex”) pelēkā cementa īpatsvars attiecībā pret visu Latvijā realizētā pelēkā cementa daudzumu svārstās (*)% robežās. SIA „Cemex” realizē gan pašas saražoto cementu, gan ievesto. No ievestā cementa lielāko daļu veido cements no Igaunijas (2004.g. - 56%, 2005.g. - 73%, 2006.g. - 57%), tad Lietuvas (2004.g. - 37%, 2005.g. - 18%, 2006.g. - 30%) un Baltkrievijas (2004.g. - 6%, 2005.g. - 7%, 2006.g. - 9%).

Lielākais tirgus dalībnieks cementa piegādes tirgū Latvijā ir SIA „Cemex”. Citi lielākie tirgus dalībnieki - SIA „Baltik Saule”, SIA „Ilģuciems” (Baltkrievijā ražotā cementa piegādātājs), kā arī daži mazi piegādātāji (no Krievijas, Vācijas, Dānijas, Baltkrievijas, Polijas)⁴.

SIA "Baltik Saule" pieder vairāki dzelzceļa vagoni, kuri piemēroti cementa transportēšanai, cementa piegāde tiek veikta pa dzelzceļu līdz SIA "Baltik Saule" termināliem.

2.tabula „Tirgus dalībnieku tirgus daļas pelēkā cementa (vairumtirdzniecības) tirgū Latvijā”

Komersabiedrība	2004.gads		2005.gads		2006.gads	
	Tirgus daļa % (apjoms tonnās)	Tirgus daļa % (apgrozījums latos)	Tirgus daļa % (apjoms tonnās)	Tirgus daļa % (apgrozījums latos)	Tirgus daļa % (apjoms tonnās)	Tirgus daļa % (apgrozījums latos)
SIA „Cemex”	(*)	-	(*)	-	(*)	-
SIA „Baltik Saule”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Pārējie	(*)	-	(*)	-	(*)	-
Latvijā kopā	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	(*)	-	(*)	-	(*)	-

⁴ Turpat

(-) nav iegūta informācija

Saskaņā ar 2.tabulā norādītajiem datiem pēdējos 3 gados SIA "Cemex" tirgus daļa ir pieaugusi, savukārt SIA "Baltik Saule" tirgus daļa 2006.gadā ir samazinājusies, kaut arī realizētā cementa apjoms un apgrozījums katru gadu ir palielinājies.

3.tabula „Pelēkā cementa realizācijas īpatsvars dažādām klientu grupām”

	2004.gads		2005.gads		2006.gads	
	SIA „Cemex”	SIA „Baltik Saule”	SIA „Cemex”	SIA „Baltik Saule”	SIA „Cemex”	SIA „Baltik Saule”
Transportbetona ražotāji	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Sausā betona ražotāji	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Mazumtirgotāji	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Būvnieki	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Pārējie	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

(-) nav iegūta informācija

Saskaņā ar 3.tabulā norādītajiem datiem lielākā daļa pelēkā cementa tiek realizēta transportbetona ražotājiem, turklāt SIA "Baltik Saule" transportbetona ražotājiem realizētā cementa īpatsvars ar katru gadu palielinājies, 2006.gadā sasniedzot (*)%. SIA "Cemex" vērā ņemamu daļu cementa realizē arī sausā betona ražotājiem un mazumtirgotājiem, savukārt SIA "Baltik Saule" - būvniekiem un mazumtirgotājiem, kaut gan būvniekiem un mazumtirgotājiem realizētā cementa īpatsvaram ir tendence samazināties.

Pamatojoties uz apvienošanās dalībnieku sniegto informāciju, secināms, ka SIA "Baltik Saule" 5 lielākajiem klientiem realizētā pelēkā cementa īpatsvars no kopējā realizētā pelēkā cementa 2004.gadā – (*)%, 2005.gadā – (*)%, 2006.gadā bija (*)%, savukārt SIA "HC Betons" realizētā cementa īpatsvars no kopējā realizētā cementa 2004.gadā – (*)%, 2005.gadā – (*)%, 2006.gadā bija (*)%.

Ņemot vērā lēmumā konstatēto, kā arī apvienošanās dalībnieku ziņojumā sniegto informāciju, ka SIA "Maxit" šobrīd ceļ jaunu ražotni, kura tiks izmantota keramzīta bloku un Fibo bloku ražošanai, Konkurences padome secina, ka HeidelbergCement Northern Europe AB grupas pieprasījums pēc cementa Latvijas teritorijā palielināsies.

Transportbetona (realizācijas) tirgus Latvijā

Pēdējo gadu laikā transportbetona tirgus ir palielinājies, tas ir saistīts ar situāciju būvniecības tirgū. Transportbetona ražotāju klienti pārsvarā ir dažāda lieluma būvniecības sabiedrības.

Transportbetona ražošanai izmanto gan stacionāras, gan mobilas ražotnes. Izveidot jaunu transportbetona ražotni nav īpaši sarežģīti, un tā ir relatīvi lēta. Pēdējā laikā Latvijā uzceltas vairākas jaunas transportbetona ražotnes.

Transportbetona ražošanā cements veido apmēram 1/3 no visām izmaksām.

Praktiski viss Latvijā realizētais transportbetons tiek saražots uz vietas (skat. 4.tabulu).

4.tabula „Transportbetona realizācija Latvijā”

	2004.gads		2005.gads		2006.gads	
	Apjoms tonnās	Apgrozījums latos	Apjoms tonnās	Apgrozījums latos	Apjoms tonnās	Apgrozījums latos

Saražots (un realizēts) Latvijā	1210320,34	17097282	1832718,663	29609971	2060005,141	44665751
Ievests Latvijā	0	0	40,977	9140	150,327	20311
Izvests no Latvijas	0	0	0	0	0	0
Realizēts Latvijā	1210320,34	17097282	1832759,64	29619111	2060155,468	46686062

5.tabula „Tirgus dalībnieku tirgus daļas transportbetona (realizācijas) tirgū Latvijā”

Komerccabiedrība	2004.gads		2005.gads		2006.gads	
	Tirgus daļa % (apjoms m ³)	Tirgus daļa % (apgrozījums latos)	Tirgus daļa % (apjoms m ³)	Tirgus daļa % (apgrozījums latos)	Tirgus daļa % (apjoms m ³)	Tirgus daļa % (apgrozījums latos)
MB Betons grupa	(*) (*)	-	(*) (*)	-	(*) (*)	-
SIA „Rudus Latvija”	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)
SIA „Eksim Trans”	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)
SIA „HC Betons”	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)
a/s „BMGS” ⁵	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)
Pārējie	(*)	-	(*)	-	(*)	-
Latvijā kopā	100% (504300)	100% (17097282)	100% (763650)	100% (29619111)	100% (858398)	100% (46686062)

(-) nav iegūta informācija

Saskaņā ar 5.tabulā norādītajiem datiem pēdējos 3 gados SIA "HC Betons" tirgus daļa ir (*)% robežās, realizētā transportbetona apjoms un apgrozījums ar katru gadu pieaug. Lielākais tirgus dalībnieks ir MB Betons grupa, kuras tirgus daļa pārsniedz (*)%. Bez tabulā norādītajiem tirgus dalībniekiem tirgū darbojas vēl apmēram 10 komercsabiedrības.

Nemot vērā tirgus dalībnieku sniegto informāciju, secināms, ka tabulā norādītie transportbetona ražotāji pārsvarā pelēko cementu iegādājas no viena piegādātāja – (*).

6. Konkurences likuma 16.panta trešā daļa paredz, ka Konkurences padome ar lēmumu aizliedz apvienošanās, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū. Konkurences padome var atļaut šādu apvienošanās, nosakot tirgus dalībniekam saistošus noteikumus, kuri novērš apvienošanās negatīvās sekas attiecībā uz konkurenci.

HeidelbergCement Northern Europe AB un SIA „Baltik Saule” ir vertikāla apvienošanās, kuras rezultātā var tikt ietekmēta konkurence pelēkā cementa (vairumtirdzniecības) tirgū Latvijā un transportbetona (realizācijas) tirgū Latvijā.

Vertikāla apvienošanās var radīt draudus konkurencei tikai tādos gadījumos, ja vismaz kāds no apvienošanās dalībniekiem atrodas dominējošā stāvoklī kādā konkrētajā tirgū, vai apvienošanās var izraisīt, vai veicināt kāda konkrēta tirgus noslēgšanu⁶.

⁵ a/s „BMGS” tirgus daļa noteikta pēc realizētā transportbetona daudzuma, neieskaitot saražoto pašu vajadzībām

⁶ 05.04.2006. Konkurences padomes lēmums Nr.30 Par tirgus dalībnieku apvienošanās lietā Nr.1767/05/10/8 http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2006/A30_0504.pdf

6.1. Ņemot vērā iepriekš lēmumā 5.punktā konstatēto, secināms, ka pelēkā cementa (vairumtirdzniecības) tirgū Latvijā un transportbetona (realizācijas) tirgū Latvijā apvienošanās dalībnieki neatrodas dominējošā stāvoklī, kā arī apvienošanās rezultātā neradīsies dominējošs stāvoklis minētajos konkrētajos tirgos.

6.2. Apvienošanās dalībnieki ziņojumā norāda, ka galvenais izskatāmais jautājums ir, vai pastāv nopietns risks, ka pēc apvienošanās uzņēmums kļūtu dominējošs lejupejošajos tirgos, ierobežojot cementa piegādi, vai paceļot cementa cenu pircējiem, īpaši konkurentiem betona produktu tirgos. Vienlaicīgi norādot, ka apvienošanās rezultātā netiek radīts jauns vertikāli integrēts tirgus dalībnieks, jo HeidelbergCement Northern Europe AB jau ir vertikāli integrēts tirgus dalībnieks Latvijā. HeidelbergCement Northern Europe AB iegūstot kontroli pār SIA "Baltik Saule" stiprinātu tās pozīcijas tikai vienā no līmeņiem, t.i., augšupejošā tirgū - pelēkā cementa tirgū. Tādēļ nebūtu jāparedz negatīva ietekme uz konkurenci šādas vertikālas apvienošanās rezultātā.

Apvienošanās dalībnieki uzskata, ka vispārējā apvienošanās ietekme uz konkurenci būs pozitīva, un tā galvenais iemesls būs spēcīgāka sāncensība izveidošana SIA "Cemex", kura ir ne tikai dominējošā stāvoklī cementa (augšupejošā) tirgū, bet ir arī vertikāli integrēts tirgus dalībnieks.

Ziņojumā norādīts, ka apvienošanās rezultātā puses varēs efektīvāk veikt cementa izplatīšanu un plānot produkta piegādi efektīvākā un racionālākā veidā, ka apvienošanās radīs rentabilitātes pieaugumu attiecībā uz pasūtījumiem un izplatīšanu.

Bez tam apvienošanās dalībnieku pārstāvji snieguši informāciju (08.05.2007. Sarunu protokols), ka vienam no diviem SIA "Baltik Saule" termināliem nepieciešama rekonstrukcija, kas prasa vērā ņemamas investīcijas, preteļā gadījumā SIA "Baltik Saule" nevarēs attīstīties un saglabāt savu tirgus daļu. Tāpat nepieciešamas iespējas iegādāties cementu ārpus Latvijas, HeidelbergCement Northern Europe AB plāno nodrošināt lielāku cementa apjomu piegādi Latvijai. Nav pamata domāt, ka cements tiks piegādāts tikai HeidelbergCement Northern Europe AB grupas uzņēmumiem. AS Kunda Nordic Tsement, kurā HeidelbergCement Northern Europe AB ir izšķiroša ietekme, un SIA "Baltik Saule" sadarbība ilgst jau vairākus gadus.

Lietas izpētes ietvaros Konkurences padome noskaidroja apvienošanās dalībnieku konkurentu un klientu viedokli, vai tirgus dalībnieku apvienošanās, HeidelbergCement Northern Europe AB iegūstot izšķirošo ietekmi SIA „Baltik Saule”, varētu izraisīt negatīvas sekas vai būtiski samazināt konkurenci jebkurā no tirgiem, kuros darbojas minētie tirgus dalībnieki.

Aptaujātās komercsabiedrības, kuru galvenā darbības joma ir transportbetona tirgus, kā arī SIA „TMB Elements” (betona konstrukcijas) norādīja, ka minētā apvienošanās neizraisīs negatīvas sekas un būtiski nesamazinās konkurenci.

Savukārt SIA „Ceļu būvniecības sabiedrība „Igate”” norādīja, ka šī apvienošanās var izraisīt negatīvas sekas, jo varētu tikt mākslīgi uzturētas augstas cenas.

SIA „Cemex”, pamatojoties uz tās rīcībā esošo neoficiālo informāciju, norādīja, ka šī darījuma rezultātā SIA „Baltik Saule” gatavojas attīstīt savu komercdarbību neatbilstoši nozarē pastāvošās labas saimnieciskās prakses principiem, tādējādi varētu tikt radīti daudz nelabvēlīgāki un diskriminējoši apstākļi konkurencei konkrētajā tirgū.

Konkurences padome uzskata, ka no SIA „Cemex” sniegtās informācijas par apvienošanās dalībnieku plānotajām darbībām nav secināms, ka minētās darbības varētu izraisīt negatīvas sekas vai būtiski samazināt konkurenci kādā konkrētajā tirgū.

Ņemot vērā, ka SIA „Baltik Saule” tirgus daļa pelēkā cementa (vairumtirdzniecības) tirgū Latvijā 2006.gadā samazinājusies līdz (*)%, salīdzinot ar (*)% 2004.gadā un (*)% 2005.gadā, savukārt SIA „HC Betons” tirgus daļa transportbetona (realizācijas) tirgū Latvijā laika posmā no 2004. līdz 2006.gadam bija (*)% līdz (*)% robežās, kā arī tirgus struktūru, nepieciešamību saglabāt un attīstīt konkurenci, tirgus

dalībnieku ekonomisko stāvokli, konkrēto preču pieprasījuma un piedāvājuma tendences, patērētāju iespējamo guvumu, nav pamata uzskatīt, ka apvienošanās rezultātā varētu tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā no konkrētajiem tirgiem.

Līdz ar to neizpildās Konkurences likuma 16.panta trešajā daļā minētās pazīmes un apvienošanās saskaņā ar Konkurences likuma 16.panta ceturto daļu ir atļaujama.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otrās daļas 1.punktu, 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

Atļaut HeidelbergCement Northern Europe AB un SIA „Baltik Saule” apvienošanos, HeidelbergCement Northern Europe AB iegūstot izšķirošo ietekmi SIA „Baltik Saule”.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

„(*) – Ierobežotas pieejamības informācija”

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme